

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē uttarakāṇḍē

॥ caturviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ caturviṃśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇēnāpahṛtānāṃ dēvādikanyānāṃ strīṇāṃ ca vilāpastam
prati śāpaśca rāvaṇēna sūrpaṇakhāyā āśvāsanaṃ kharēṇa
saha tasyā daṇḍakāraṇyē prēṣaṇaṃ ca

nivartamānaḥ saṃhṛṣṭō
rāvaṇaḥ sa durātmavān |
jahrē pathi narēndrarṣi -
dēvadānavakanyakāḥ || 7.24.1 ||

darśanīyāṃ hi yāṃ rakṣaḥ
kanyāṃ strī vātha paśyati |
hatvā bandhujanaṃ tasyā
vimānē tāṃ rurōdha saḥ || 7.24.2 ||

ēvaṃ pannagakanyāśca
rākṣasāsura mānuṣīḥ |
yakṣadānavakanyāśca
vimānē sō'dhyarōpayat || 7.24.3 ||

tā hi sarvāḥ samaṃ duḥkhā -
nmumucurbāspajaṃ jalam |

tulyamagnyarcīṣāṃ tatra
śōkāgnibhayasambhavam || 7.24.4 ||

tābhiḥ sarvānavadyābhi -
rnadībhiriva sāgaraḥ |
āpūritaṃ vimānaṃ tad
bhayaśōkāśivāśrubhiḥ || 7.24.5 ||

nāgagandharvakanyāśca
maharṣitanayāśca yāḥ |
daityadānavakanyāśca
vimānē śataśō'rudan || 7.24.6 ||

dīrghakēśyaḥ sucārvaṅgyaḥ
pūrṇacandranibhānanāḥ |
pīnastanataṭā madhyē
vajravēdisamaprabhāḥ || 7.24.7 ||

rathakūbarasaṅkāśaiḥ
śrōṇidēśairmanōharāḥ |
striyaḥ surāṅganāprakhyā
niṣṭaptakanakaprabhāḥ || 7.24.8 ||

śōkaduḥkhabhayatrastā
vihvalāśca sumadhyamāḥ |
tāsāṃ niḥśvāsavātēna
sarvataḥ sampradīpitam || 7.24.9 ||

agnihōtramivābhāti
sanniruddhāgni puṣpakam |

daśagrīvavaśaṃ prāptā -

stāstu śōkākulāḥ striyaḥ || 7.24.10 ||

dīnavaktrēkṣaṇāḥ śyāmā

mṛgyaḥ siṃhavaśā iva |

kāciccintayatī tatra

kiṃ nu mām bhakṣayiṣyati || 7.24.11 ||

kācid dadhyau suduḥkhārtā

api mām mārāyēdayam |

iti mātṛḥ pītṛṇ smṛtvā

bhartṛṇ bhrātṛṃstathaiva ca || 7.24.12 ||

duḥkhaśōkasamāviṣṭā

vilēpuḥ sahitāḥ striyaḥ |

kathaṃ nu khalu mē putrō

bhaviṣyati mayā vinā || 7.24.13 ||

kathaṃ mātā kathaṃ bhrātā

nimagnāḥ śōkasāgarē |

hā kathaṃ nu kariṣyāmi

bhartustasmādahaṃ vinā || 7.24.14 ||

mṛtyō prasādayāmi tvām

naya mām duḥkhabhāginīm |

kiṃ nu tad duṣkṛtaṃ karma

purā dēhāntarē kṛtam || 7.24.15 ||

ēvaṃ sma duḥkhitāḥ sarvāḥ

patitāḥ śōkasāgarē |

na khalvidānīm paśyāmō
 duḥkhasyāsyāntamātmanaḥ || 7.24.16 ||

ahō dhiṇmānuṣaṃ lōkaṃ
 nāsti khalvadhamāḥ paraḥ |
 yad durbalā balavatā
 bhartārō rāvaṇēna naḥ || 7.24.17 ||

sūryēṇodayatā kālē
 nakṣatrāṇīva nāśitāḥ |
 ahō subalavad rakṣō
 vadhōpāyēṣu rajyatē || 7.24.18 ||

ahō durvṛttamāsthāya
 nātmānaṃ vai jugupsatē |
 sarvathā sadṛśastāvad
 vikramō'sya durātmanaḥ || 7.24.19 ||

idaṃ tvasadrśaṃ karma
 paradārābhimarśanam |
 yasmādēṣa parakyāsu
 ramatē rākṣasādhamāḥ || 7.24.20 ||

tasmād vai strīkṛtēnaiva
 vadhaṃ prāpsyati durmatīḥ |
 satībhīrvaranārībhi -
 rēvaṃ vākyē'bhyudīritē || 7.24.21 ||

nēdurdundubhayaḥ khasthāḥ
 puṣpavṛṣṭiḥ papāta ca |

śaptaḥ strībhiḥ sa tu samaṃ
hataujā iva niṣprabhaḥ || 7.24.22 ||

pativratābhiḥ sādhvībhi -
rbabhūva vimanā iva |
ēvaṃ vilapitaṃ tāsāṃ
śṛṇvan rākṣasapuṅgavaḥ || 7.24.23 ||

pravivēśa purī laṅkāṃ
pūjyamānō niśācaraiḥ |
ētasminnantarē ghōrā
rākṣasī kāmārūpiṇī || 7.24.24 ||

sahasā patitā bhūmau
bhaginī rāvaṇasya sā |
tāṃ svasāraṃ samutthāpya
rāvaṇaḥ parisāntvayan || 7.24.25 ||

abravīt kimidaṃ bhadre
vaktukāmāsi māṃ drutam |
sā bāṣpapariruddhākṣī
raktākṣī vākyamabravīt || 7.24.26 ||

kṛtāsmi vidhavā rājaṃ -
stvayā balavatā balāt |
ētē rājaṃstvayā vīryād
daityā vinihatā raṇē || 7.24.27 ||

kālakēyā iti khyātāḥ
sahasrāṇi caturdaśa |

prāṇēbhyō'pi garīyān mē
tatra bhartā mahābalaḥ || 7.24.28 ||

sō'pi tvayā hatastāta
ripuṇā bhrātr̥gandhinā |
tvayāsmi nihatā rājan
svayamēva hi bandhunā || 7.24.29 ||

rājan vaidhavyaśabdaṃ ca
bhōkṣyāmi tvatkṛtaṃ hyaham |
nanu nāma tvayā rakṣyō
jāmātā samarēṣvapi || 7.24.30 ||

sa tvayā nihatō yuddhē
svayamēva na lajjasē |
ēvamuktō daśagrīvō
bhaginyā krōśamānayā || 7.24.31 ||

abravīt sāntvayitvā tām
sāmapūrvamidaṃ vacaḥ |
alaṃ vatsē ruditvā tē
na bhētavyaṃ ca sarvaśaḥ || 7.24.32 ||

dānamānaprasādaistvām
tōṣayiṣyāmi yatnataḥ |
yuddhapramattō vyākṣiptō
jayākāṅkṣī kṣipaṇśarān || 7.24.33 ||

nāhamajñāsiṣaṃ yudhyan
svān parān vāpi saṃyugē |

jāmātaraṃ na jānē sma
 praharan yuddhadurmadaḥ || 7.24.34 ||

tēnāsau nihataḥ saṅkhyē
 mayā bhartā tava svasaḥ |
 asmin kālē tu yat prāptaṃ
 tat kariṣyāmi tē hitam || 7.24.35 ||

bhrāturaiśvaryayuktasya
 kharasya vasa pārśvataḥ |
 caturdaśānāṃ bhrātā tē
 sahasrāṇāṃ bhaviṣyati || 7.24.36 ||

prabhuḥ prayāṇē dānē ca
 rākṣasānāṃ mahābalaḥ |
 tatra mātṛśvasēyastē
 bhrātāyaṃ vai kharaḥ prabhuḥ || 7.24.37 ||

bhaviṣyati tavādēśaṃ
 sadā kurvan niśācaraḥ |
 śīghraṃ gacchatvayaṃ vīrō
 daṇḍakān parirakṣitum || 7.24.38 ||

dūṣaṇō'sya balādhyakṣō
 bhaviṣyati mahābalaḥ |
 tatra tē vacanaṃ śūraḥ
 kariṣyati sadā kharaḥ || 7.24.39 ||

rakṣasāṃ kāmarūpāṇāṃ
 prabhurēṣa bhaviṣyati |

ēvamuktvā daśagrīvaḥ
sainyamasyādideśa ha || 7.24.40 ||

caturdaśa sahasrāṇi
rakṣasāṃ vīryaśālinām |
sa taiḥ parivṛtaḥ sarvai
rākṣasairghōradarśanaiḥ || 7.24.41 ||

āgacchata kharāḥ śīghraṃ
daṇḍakānakutōbhayaḥ |
sa tatra kārayāmāsa
rājyaṃ nihatakaṇṭakam |
sā ca śūrpaṇakhā tatra
nyavasat daṇḍakē vanē || 7.24.42 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
uttarakāṇḍē caturviṃśaḥ sargaḥ ||